

Стрільців О. М., завідувач наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

СТРАТЕГІЇ У НАРКОПОЛІТИЦІ

2016 як і попередні роки не став вирішальним у покращенні наркоситуації в Україні. Проблема наркотизації суспільства продовжує мати сталий характер. Даному явищу активно сприяють вже відомі негативні фактори, такі як різке соціальне розшарування населення, неврівноваженість психоемоційного фону виховання підлітків, їхня соціалізація в умовах знецінення загальнолюдських принципів моралі, дегуманізація ставлення до найуразливіших соціальних груп.

Виходом з такої ситуації є виконання у повному обсязі тих підвалин, які були закладені у Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 735-р., якою передбачається, зокрема, розроблення комплексу профілактичних заходів, які повинні мінімізувати ризики від зловживань психоактивними речовинами, створити дієві важелі впливу на наркоситуацію в Україні.

Ефективність профілактичної роботи залежить переважно від довіри населення до державних органів влади, від їхньої взаємодії, розуміння покладених на центральні органи виконавчої влади у сфері освіти, охорони здоров'я, внутрішніх справ, соціальної допомоги завдань щодо зменшення шкоди від поширення наркоманії.

Варто зазначити, що положення підсумкових документів 30-ї Спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН з наркотиків (19-21 квітня 2016 р.) акцентують увагу на розробленні, затвердженні на законодавчому рівні та впровадженні програм цільової профілактики у сфері наркополітики.

У контексті прийнятих нею рішень практична реалізація профілактики у сфері наркополітики у нашій державі має бути спрямована також на:

- просування методів, заснованих на фактах, наукових

даних та правах людини щодо запобігання наркотичної залежності;

- впровадження практичних заходів первинної профілактики, спрямованих на захист суспільства, передусім молоді та дітей, від залучення та вживання наркотиків; надання правильної інформації про ризики, пов'язані із зловживанням наркотиками; створення умов для вибору здорового способу життя, здорового соціального середовища; надання рівного доступу до можливостей отримання освіти та професійної підготовки;

- попередження серйозних розладів на ґрунті вживання наркотиків шляхом своєчасної адресної допомоги особам, яким загрожує така небезпека;

- підвищення рівня доступності, охоплення та якості профілактичних заходів, орієнтованих на різні вікові групи та групи ризику в різних умовах, покликаних охоплювати, зокрема, молодь програмами профілактики зловживання наркотиками, у тому числі через мережу Інтернет, програмами раннього втручання, призначеними для використання в системі освіти на всіх рівнях;

- забезпечення наукової обґрунтованості стратегій профілактики, що мають враховувати потреби окремих осіб, сімей та спільнот у рамках всеохоплюючої та збалансованої національної наркополітики, відповідно до розроблених Управлінням ООН з наркотиків та злочинності Міжнародних стандартів профілактики вживання наркотиків;

- розширення співробітництва між органами охорони здоров'я, освіти та правоохоронними органами при розробленні ініціатив у сфері профілактики;

- широке залучення до вирішення проблеми наркотиків представників громадськості, міжнародних та регіональних організацій, науковців, представників приватного сектору, інших зацікавлених сторін.

На мою думку, складне становище в країні, не повинно стати перешкодою у розробці вищевказаних проєктів, більшість з яких не потребують значного фінансування, при тому, що цією проблематикою опікуються також недержавні міжнародні об'єднання, громадські організації та волонтерські центри на добровільній основі.

Саме тому, у межах компетенції та наявного бюджету центральні та регіональні органи влади, а також на виконання поставлених Стратегією державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року завдань, повинні розробити відповідні профілактичні програми та затвердити їх у встановленому

порядку. А прикладом у цьому напрямі повинна надати Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, яка є державним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра охорони здоров'я України, який реалізує державну політику у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу.